

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 11. januar 2017

Sag 210/2016

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T, født i marts 1963

(advokat Steen Moesgaard, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Glostrup den 17. november 2015 og af Østre Landsrets 19. afdeling den 18. marts 2016.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Søgaard, Thomas Rørdam, Vibeke Rønne, Jens Peter Christensen og Jens Kruse Mikkelsen.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om formildelse, herunder særligt således at den idømte straf gøres helt eller delvist betinget med vilkår om udførelse af samfundstjeneste.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

T har delvist afsonet straffen i perioden fra den 8. juli til den 23. september 2016, hvor han blev løsladt i forlængelse af, at Procesbevillingsnævnet den 16. september 2016 havde givet 3. instansbevilling i sagen.

Af en supplerende personundersøgelse af 25. november 2016 fremgår bl.a.:

”T (herefter [tiltaltes initialer]), møder i afdelingen den 22.11.2016, for at få en vurdering af hvorvidt han fortsat er egnet til samfundstjeneste.

T oplyser, at der ikke er sket ændringer i hans personlige og sociale forhold ud over, hvad der er beskrevet nedenfor.

...

Under sit ophold i fængsel startede T i ludomani behandling i X1 i København. Han fulgte behandlingen 3 gange 4 timer om ugen, fra den 23. august 2016. Efter hans løsladelse har T færdiggjort forløbet i gruppen, som afsluttede 4. oktober 2016. Han beskriver selv forløbet som givende.

T oplyser, at han efter sin løsladelse igen har fået gang i sin forretning, hvor han beskæftiger sig med at lave hjemmesider og søgeordsoptimering.

Med Ts samtykke er misbrugsbehandler Flemming Karlsen, X1 i København, kontaktet den 23.11.2016.

Flemming Karlsen beskriver T som engageret, åben og ærlig i hele forløbet. Han fortæller, at T har passet sin behandling og han mener bestemt, at T har profiteret af forløbet.

Det er Kriminalforsorgens vurdering, at T er egnet til at modtage en hel eller delvis betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, hvortil det skal anbefales, at der fastsættes vilkår om tilsyn af Kriminalforsorgen i prøvetiden.”

Anbringender

T har anført navnlig, at en passende straf vil være en kombinationsdom med vilkår om samfundstjeneste, og således at den ubetingede del af straffen anses for udstået med den allerede gennemførte afsoning. Dette vil være i overensstemmelse med den tilsigtede øgede anvendelse af samfundstjeneste, jf. ændringen af straffeloven i 2015.

Forstraffen fra 2005 vedrører skatteunddragelse begået i 2001 og 2002 og momsunddragelse begået i perioden 2001-2004. Denne sag angår forhold begået i 2011 og 2012. Der er gået lang tid mellem de to tilfælde af kriminalitet, og den tidligere dom bør derfor ikke udelukke ham fra en delvis betinget dom.

Den tid, der gik, indtil SKAT indgav politianmeldelse den 6. august 2015, taler også for en delvis betinget dom.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at straffen er passende udmålt, og at der ikke er grundlag for at gøre den helt eller delvist betinget med vilkår om samfundstjeneste.

I en sag som den foreliggende, hvor T tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet, er udgangspunktet også efter lovændringen i 2015 en ubetinget straf. Under hensyn til grovheden af den nu foreliggende kriminalitet er der ikke grundlag for at fravige dette udgangspunkt.

Retsgrundlaget

Ved lov nr. 152 af 18. februar 2015 om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Samfundstjeneste mv.) blev adgangen til at anvende samfundstjeneste som alternativ til ubetinget straf udvidet. Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår bl.a. (Folketingstidende 2014-15, 1. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 50, s. 5, 12 og 14-15):

”2. Generelt om betinget dom

...

2.2. Lovforslagets udformning

...

2.2.2. Straffelovrådet har overvejet *anvendelsesområdet for betinget dom* over for ubetinget dom.

...

Udgangspunktet bør være, at straffe på op til 1½ års fængsel kan gøres betinget, eventuelt med vilkår om samfundstjeneste, hvis gerningsmanden ikke tidligere er straffet med betinget eller ubetinget fængsel for ligeartet kriminalitet. Betinget fængsel vil afhænge af de nærmere omstændigheder, herunder kriminalitetens grovhed, ligesom i dag også kunne anvendes, selv om en gerningsmand én gang tidligere er straffet med betinget fængsel for ligeartet kriminalitet.

...

4. Samfundstjenestens anvendelsesområde

...

4.2. Lovforslagets udformning

...

4.2.3. Straffelovrådet anfører, at tiltaltes eventuelle *forstraffe* ligesom i dag bør indgå som et afgørende element ved afgørelsen af, om en person, der efter en samlet vurdering er egnet til samfundstjeneste, bør idømmes samfundstjeneste eller ubetinget fængsel.

Det bør i almindelighed være op til domstolene ud fra den konkrete sags omstændigheder at vurdere, hvilken form for skærpelse af straffen der bør anvendes, hvis en person, som tidligere er idømt samfundstjeneste, begår ny kriminalitet, efter at samfundstjenesten er udført og prøvetiden udløbet. Som generel retningslinje kan det dog anføres, at en person, der efter at samfundstjenesten er udført og prøvetiden udløbet, begår ny lige-

artet kriminalitet, afhængig bl.a. af, hvor lang tid der er gået siden prøvetidens udløb, hvor grov den nye kriminalitet er, og gerningsmandens personlige forhold, efter omstændighederne vil kunne straffes med samfundstjeneste igen. Endvidere kan det anføres, at en person, der efter at være idømt samfundstjeneste begår ny ligeartet kriminalitet og igen straffes med samfundstjeneste, næppe i tilfælde af yderligere ny ligeartet kriminalitet igen vil kunne idømmes samfundstjeneste, medmindre der foreligger særligt formildende omstændigheder (eller der er gået så lang tid, at de tidligere straffe ikke længere findes at burde tillægges betydning for straffastsættelsen for den nye kriminalitet).

...

4.2.5. Straffelovrådet har overvejet, hvilke principper der bør være styrende for, hvilke former for kriminalitet der bør kunne straffes med samfundstjeneste.

...

4.2.5.3. Straffelovrådet anfører vedrørende *berigelseskriminalitet*, at lovændringen i 2012 – og Straffelovrådets forslag vedrørende samfundstjenestens indhold, jf. pkt. 3.2 ovenfor – vil kunne føre til en vis udvidet anvendelse af samfundstjeneste i f.eks. tyverisager sammenlignet med tidligere. Det må imidlertid forventes, at der fortsat vil være et større antal ubetingede fængselsstraffe i tyverisager, idet samfundstjeneste bl.a. fortsat ikke bør anvendes i sager om organiseret tyveri, herunder tilfælde, hvor udlændinge rejser til Danmark for at begå tyveri, ligesom det er velkendt, at visse kriminelle begår tyverier igen og igen og derfor på et tidspunkt vil være så kriminelt belastede, at samfundstjeneste ikke længere vil kunne komme på tale.

Det er Straffelovrådets generelle opfattelse, at kriminalitetens art ikke bør tillægges afgørende betydning for valget mellem samfundstjeneste og ubetinget fængsel i konkrete sager.

Det er således også Straffelovrådets opfattelse, at der ikke er grundlag for fortsat at udvise særlig tilbageholdenhed med at anvende samfundstjeneste i sager om skattesvig. Straffelovrådet bemærker i den forbindelse, at der i sager om skattesvig efter fast praksis idømmes en tillægsbøde svarende til det unddragne beløb. Endvidere skal selve det undtagne beløb også betales.

...

4.2.5.4. *Samlet set* er det Straffelovrådets opfattelse, at udgangspunktet bør være, at samfundstjeneste kan anvendes over for et bredt felt af kriminalitetsformer, og at der ikke er grundlag for fortsat at tale om et ”kerneområde” for anvendelsen af samfundstjeneste...

Det er Straffelovrådets opfattelse, at en udvidet brug af samfundstjeneste på straffelovens område navnlig bør komme på tale ved førstegangsovertrædelser, der ikke har karakter af organiseret eller banderelateret kriminalitet...

Valget mellem samfundstjeneste og ubetinget fængsel (når tiltalte findes egnet til samfundstjeneste) bør efter Straffelovrådets opfattelse fremover først og fremmest afgøres ud fra en samlet vurdering af dels grovheden af den nu foreliggende kriminalitet som udtrykt ved længden af fængselsstraffen, dels omfanget og alvoren af eventuel tidligere kriminalitet. Når bortses fra røveri, voldtægt, grov vold, grove våbenlovsovertrædelser,

grove narkotikaforbrydelser og vidnetrusler mv., bør kriminalitetens art derimod som udgangspunkt ikke som sådan tillægges væsentlig betydning, men der bør fortsat udvises tilbageholdenhed med at anvende samfundstjeneste i tilfælde, hvor der er tale om mere organiseret kriminalitet, eller hvor forurettede er påført betydelige fysiske eller psykiske skader. Det samme gælder som udgangspunkt, hvis kriminaliteten er udøvet over for et særligt værgeløst offer.

4.2.6. Justitsministeriet er enig i Straffelovrådets overvejelser og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse med rådets lovudkast.”

Højesterets begrundelse og resultat

T er fundet skyldig i momssvig efter momslovens § 81, stk. 3, jf. stk. 1, nr. 1, og i grov skatte-
svig efter straffelovens § 289, jf. skattekontrollovens § 13, stk. 1, hvorved statskassen i 2011
og 2012 blev unddraget i alt ca. 1,2 mio. kr. Han er endvidere dømt for overtrædelse af straf-
felovens § 302 om grov tilsidesættelse af bogføringsreglerne.

Højesteret tiltræder, at straffen er fastsat til fængsel i 1 år.

Spørgsmålet er herefter, om der er grundlag for at gøre straffen helt eller delvist betinget med
vilkår om samfundstjeneste.

Ved lov nr. 152 af 18. februar 2015 om ændring af bl.a. straffeloven er reglerne om samfunds-
tjeneste revideret med henblik på en øget anvendelse af samfundstjeneste som alternativ til
ubetinget fængselsstraf.

Efter tidligere retspraksis, jf. bl.a. Højesterets dom af 10. maj 2004 (UfR 2004 s. 2066), var
der ikke grundlag for at anvende betinget dom, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste,
som straf for forsætlig skattesvig efter skattekontrollovens § 13, stk. 1, medmindre der forelå
særlige omstændigheder. Det fremgår af forarbejderne til lovændringen (Folketingstidende
2014-15, 1. samling, tillæg A, punkt 4.2.5.3.), at der ikke er grundlag for fortsat at udvise sær-
lig tilbageholdenhed med at anvende samfundstjeneste i sager om skattesvig.

Det fremgår endvidere af forarbejderne (punkt 2.2.2. og 4.2.4.), at udgangspunktet bør være,
at straffe på op til 1½ års fængsel kan gøres betinget, eventuelt med vilkår om samfundstjene-
ste, hvis gerningsmanden ikke tidligere er straffet med betinget eller ubetinget fængsel for
ligeartet kriminalitet. Straffen kan efter forarbejderne (punkt 4.2.3. og 4.2.5.4.) efter omstæn-

dighederne også gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste, hvis tiltalte tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet, idet der må foretages en samlet vurdering af dels grovheden af den nu foreliggende kriminalitet som udtrykt ved længden af fængselsstraffen, dels omfanget og alvoren af den tidligere kriminalitet. Det kan i den forbindelse også indgå, hvor lang tid der er gået siden den tidligere kriminalitet.

I den foreliggende sag er T dømt for at have unddraget statskassen et betydeligt beløb ved moms- og skattesvig. Han er i 2005 idømt fængsel i 40 dage for ligeartet kriminalitet, hvor det unddragne beløb udgjorde ca. 280.000 kr.

På baggrund af det anførte tiltræder Højesteret, at der uanset Ts gode personlige forhold ikke er grundlag for at gøre straffen helt eller delvist betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

T skal betale sagens omkostninger for Højesteret.

D O M

Afsagt den 18. marts 2016 af Østre Landsrets 19. afdeling
(landsdommerne Katja Høegh, Finn Morten Andersen og Gerd Sinding (kst.)
med domsmænd).

19. afd. nr. S-3299-15:

Anklagemyndigheden

mod

T

født i marts 1963

(advokat Steen Moesgaard, besk.)

Glostrup Rets dom af 17. november 2015 (15-11611/2015) er anket af domfældte med
påstand om formildelse, således at straffen gøres helt eller delvist betinget eventuelt med
vilkår om samfundstjeneste

Anklagemyndigheden har endeligt påstået stadfæstelse.

Forklaringer

Tiltalte har i landsretten om sine personlige forhold supplerende forklaret blandt andet, at han
har fået nyt arbejde. Han er nu ansvarlig for køb og salg af elektronikprodukter i en
virksomhed. Han får 20.000 kr. i løn om måneden. Han har altid været i arbejde. Det er
imidlertid hans frygt, at det på grund af hans alder ikke vil være muligt for ham at komme i
arbejde igen, hvis han skal afsone en fængselsdom. Han lider ikke længere af ludomani. Han
har fortsat ikke indgået aftale med SKAT om betaling af sin gæld.

Landsrettens begrundelse og resultat

Heller ikke efter det for landsretten anført og i øvrigt af de grunde, som byretten har anført,
findes der grundlag for at gøre straffen helt eller delvist betinget.

Landsretten stadfæster derfor dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod T stadfæstes.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

DOM

afsagt den 17. november 2015

Rettens nr. 15-11611/2015

Politiets nr. 0700-76401-00011-16

Anklagemyndigheden

mod

T

født i marts 1963

Denne sag er behandlet som tilståelsessag.

Retsmødebegæring er modtaget den 20. oktober 2015.

T er tiltalt for

1.

Overtrædelse af momslovens § 81, stk. 3, jf. stk. 1, nr. 1

ved for perioden 1. kvartal **2011** til 3. kvartal **2012**, som indehaver af virksomheden X-firma, v/T, CVR nr.: ..., ...vej, X-by, med forsæt til at unddrage statskassen afgift at have afgivet urigtige oplysninger til brug for afgiftskontrollen, idet han angav et momstilsvær på 165.789 kr., selv om momstilsværet rettelig var 573.029 kr., hvorved statskassen blev unddraget **407.240 kr. i moms.**

2.

Overtrædelse af straffelovens § 289, jf. skattekontrollovens § 13, stk.1,

ved med forsæt til at unddrage det offentlige skat at have afgivet urigtige oplysninger til brug ved afgørelse af skatteansættelsen eller skatteberegningen, idet han for **indkomståret 2011** til SKAT angav sin skattepligtige indkomst for lavt med 688.721 kr., hvorved det offentlige blev unddraget **366.851 kr.** i skat og arbejdsmarkedsbidrag, og for **indkomståret 2012** til SKAT angav sin skattepligtige indkomst for lavt med 883.837 kr., hvorved det offentlige blev unddraget **450.950 kr.** i skat og arbejdsmarkedsbidrag, alt hvorved det offentlige blev unddraget skat og arbejdsmarkedsbidrag med **samlet 817.801 kr.**

3.

Overtrædelse af straffelovens § 302,

ved i årene 2011 og 2012 som indehaver og daglig leder af X-firma, v/T, CVR nr.: ..., ...vej, i X-by, under omstændigheder som må betegnes som særlig grove, ikke at have sikret at bogføringen var tilrettelagt og udført i overensstemmelse med god bogføringsskik, herunder at selskabets indtægter og udgifter blev bogført eller bogført i fuldt omfang, og at der i fornødent omfang forelå dokumentation i form af samtlige ind- og udbetalinger, ligesom sigtede undlod at opbevare regnskabsmaterialet på betryggende vis i 5 år fra udgangen af det regnskabsår det vedrørte.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om frihedsstraf og en tillægsbøde jf. straffelovens § 50, stk. 2, på det undtagne beløb 1.225.000 kr.

Tiltalte har erkendt sig skyldig.

Sagens oplysninger

Tiltalte, T, har forklaret, at han ejede og drev det personlige firma "X-firma". Han havde som udgangspunkt ingen ansatte, men der er en enkelt person, der har hjulpet ham ind imellem og som har fået løn. Firmaet udførte rengøring og vinduspolering og kunderne indberettede udgiften efter ordningen om håndværkerfradrag.

Anklageren gennemgik bilag 3/3 med T, der er enig i de angivne beløb og i SKATs beregningsmetode. Han var klar over, at han i firmaets driftsperiode angav for lidt i moms, og at denne for lave angivelse ville resultere i en for lav moms opkrævning. Han var også klar over, at den indkomst, han oplyste, var for lav med tilsvarende for lav skatteopkrævning.

T førte selv firmaets regnskaber. Han har ikke anvendt nogen rådgivere. Han førte regnskab på en PC, men tog ikke sikkerhedsback up eller printede papirversioner af de faktura, som han udsendte elektronisk. PC'en gik i stykker. Indgående bilag opbevarede han i kælderen og hæftede sig ikke ved, at hans kæreste ryddede kælderen og smed bilagene ud. Han var dog ikke klar over, at denne oprydning var igang. Han erkender, at han burde have sikret regnskabsmateriale bedre.

Tiltalte er tidligere straffet

ved dom af 21. marts 2005 for overtrædelse af skattekontrollovens § 16, stk. 3, jf. stk. 1 og momslovens § 81, stk. 3, jf. stk. 1 med fængsel i 40 dage og en tillægsbød på 275.000 kr.

Kriminalforsorgen har oplyst, at T er egnet til at modtage en betinget dom, herunder en betinget dom med vilkår om samfudstjeneste.

Tiltalte har om sine personlige forhold forklaret, at han kan bekræfte oplysningerne i personundersøgelsen. Han spillede meget i 2011/12, og forholdene er begået for at forsøge at betale spillegæld. Han har i 2012 gennemgået behandling for ludomani med god effekt. Han har været insolvent siden 2001.

Rettens begrundelse og afgørelse

Tiltalte har uden forbehold erkendt sig skyldig. Tilståelsen støttes af de oplysninger, der i øvrigt foreligger. Det er derfor bevist, at tiltalte er skyldig.

Straffen fastsættes til fængsel i 1 år, jf. straffelovens § 289, jf. skattekontrollovens § 13, stk. 1, momslovens § 81, stk. 3, jf. stk. 1, nr. 1 og straffelovens § 302.

Retten har ved fastsættelse af straffen og ved beslutningen om ikke at gøre en del af straffen betinget lagt vægt på, at T i 2005 blev straffet for helt lignende kriminalitet. Unddragelserne i denne sag har strakt sig over 7 kvartaler, og har vedrørt både moms og skatteunddragelse på i alt 1,2 mio kr. Provenuet er anvendt til dækning af spillegæld. Sagsbehandlingstiden har ikke været specielt langvarig, og Ts personlige forhold taler ikke selvstændigt for at anvende be-

tinget dom. Endelig bemærkes, at T ikke har tilbagebetalt nogen del af det unddragne beløb eller har indgået afdragsaftale herom.

Thi kendes for ret:

Tiltalte T skal straffes med fængsel i 1 år.

Tiltalte skal betale en tillægsbøde på 1.225.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 60 dage.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.